

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

AJUNTAMENT DES MERCADAL

PRIMERA REVISIÓ DEL PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL MUNICIPAL DES MERCADAL

Doc.3 Pla de participació 2009-2012

Versió 1

Febrer de 2009

Equip redactor:

M. Jesús Bagur Benezam

Santa Clara, 30 07760 Ciutadella de Menorca

Tel. 971 480476 Fax 971 385118

mjesusbagur@gmail.com

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

AJUNTAMENT DES MERCADAL

PRIMERA REVISIÓ DEL PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL MUNICIPAL DES MERCADAL

Doc.3 Pla de participació 2009-2012

DIRECCIÓ FACULTATIVA

Consell Insular de Menorca

Joan Juaneda, biòleg

Ajuntament des Mercadal

Clàudia Pons, regidora de Medi Ambient

EQUIP REDACTOR

M.Jesús Bagur Benejam, ambientòloga

Contingut

1.	Preàmbul	4
2.	Introducció	8
3.	Formes de participació	8
3.1.	Taller de participació ciutadana	10
3.2.	Altres formes de participació	12
4.	Divulgació	12

1. PREÀMBUL

Menorca, declarada Reserva de Biosfera el 1993, ha esdevingut un model paradigmàtic de compromís amb el valors mediambientals de desenvolupament sostenible i qualitat de vida. Un fet significatiu ha estat que la totalitat del seu territori, representat pels vuit municipis de l'illa, s'ha adscrit a la Carta d'Aalborg.

Durant el 2002 aquests municipis van iniciar els processos d'Agenda Local 21 amb la realització d'auditories ambientals que van servir per desenvolupar la diagnosi de situació mediambiental. El 2004 es van dissenyar els plans d'acció ambiental municipals amb la relació de programes, accions concretes i el sistema d'indicadors de seguiment definits per cada municipi, establint un procés participatiu en el qual es van constituir els Tallers d'Agenda Local 21. A partir d'aquest moment es va iniciar l'execució dels respectius plans d'acció.

A principis de 2007 el Consell Insular de Menorca va treure a concurs públic la primera revisió dels plans d'accions ambientals dels vuit municipis de Menorca i suport tècnic als ajuntaments en els tràmits necessaris per a l'aprovació, per part del Govern de les Illes Balears, dels plans d'acció revisats. Els vuit municipis han renovat el conveni de col·laboració per poder engegar aquesta primera revisió.

Per als municipis que emprenguin el procés de revisió dels plans d'acció, els beneficis a esperar rau en a recuperar l'impuls de la fase inicial de l'Agenda Local 21 amb l'aprofitament del coneixement acumulat durant els primers anys d'implantació. Això pot permetre que es defineixin projectes de major qualitat i adequació a la realitat municipal, que incideixin positivament en la qualitat de vida actual i futura de la ciutadania, i estimulin la participació ciutadana. Dins dels ajuntaments, aquest procés ha de millorar la integració dels criteris de

sostenibilitat, la coordinació i comunicació entre àrees i, en definitiva, la imatge municipal.

La revisió dels plans d'acció ambiental municipal és un procediment previst en els plans de seguiment de les agendes locals 21 dels municipis de Menorca aprovats el 2004. En aquests es recomana realitzar una revisió profunda dels PAAM en períodes de 4 anys, que permeti incorporar noves accions al PAAM a partir d'un procés de participació ciutadana que reculli les aportacions dels diferents agents socials i econòmics del municipi, i finalment obrir un procés de valoració que permeti establir les prioritats en la planificació de les accions que configuraran el nou Pla d'acció ambiental municipal.

De la mateixa manera que es va fer per als PAAM originals, els nous plans d'acció ambiental municipal revisats hauran de seguir la tramitació establerta en el Decret 123/2002, de 4 d'octubre, sobre la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis de les Illes Balears:

- Aprovació pel Ple de l'Ajuntament.
- Validació per part del Comitè Insular d'Agenda Local 21, que elevarà informe a la Comissió Permanent de la Comissió Balear de Medi Ambient.
- Ratificació per part de la Comissió Balear de Medi Ambient, que determinarà en el seu cas la necessitat de modificar les inscripcions del municipi en el Registre Balear d'Agendes Locals 21 i a la Xarxa Balear de Sostenibilitat.

L'actualització dels PAAM ha de partir d'una avaluació exhaustiva del nivell d'implantació de cada Pla d'acció, que és diferent a cada municipi. Cal identificar,

a partir d'aquesta avaluació, les principals debilitats i fortaleeses del PAAM vigent quant a tipologia de les accions i àmbits temàtics, organismes intervinents i limitacions competencials i pressupostàries que permetin l'optimització del nou Pla, en termes de factibilitat d'aconseguir els resultats esperats en els terminis establerts.

És necessari també la implicació activa dels càrrecs, tècnics i responsables municipals, que permeti la col·laboració i representació d'actuacions de totes les àrees de l'Ajuntament a partir de la idea que l'Agenda Local 21 no és exclusiva de l'àrea de Medi Ambient, sinó que implica el conjunt de la gestió dels ajuntaments.

La revisió dels plans d'acció ha de servir també per:

- Adaptar els objectius i accions dels PAAM a l'evolució legislativa, tècnica, econòmica i social dels aspectes relacionats amb el desenvolupament sostenible. És d'especial rellevància l'adopció dels Compromisos d'Aalborg com a reforç de les iniciatives locals i per donar impuls per revitalitzar l'Agenda Local 21.
- Adequar el Pla d'acció a l'evolució de la gestió local de la sostenibilitat.
- Ajustar el Pla en funció del nivell d'implantació de les accions del PAAM vigent per àmbits temàtics.
- Adequar el Pla a l'evolució de l'estat social, ambiental i econòmic del municipi.
- Fomentar la incorporació d'accions dels àmbits temàtics d'actuació menys representats en els PAAM vigents.

Per abordar amb èxit el procés de revisió dels plans d'acció caldrà reconsiderar els aspectes bàsics integrals del procediment inicial de disseny del PAAM: definició tècnica, comunicació municipal i participació ciutadana, per tal d'aconseguir la màxima implicació de tots els actors involucrats en aquest procés.

Els documents resultants d'aquesta primera revisió dels plans d'acció ambiental s'elaboraran en dues fases de treball:

FASE R-I	<ul style="list-style-type: none">▪ Doc 1. Document base per a la revisió▪ Doc 2. Actualització de dades ambientals
FASE R-II	<ul style="list-style-type: none">▪ Doc 3. Pla de participació▪ Doc 4. Pla d'actuació 2009-2012▪ Doc 5. Pla de seguiment

2. INTRODUCCIÓ

El Pla de participació 2009-2012, tercer dels documents previstos en aquest procés, és el document del Pla d'Acció que regula la participació dels diferents actors implicats (Administració i Tallers) en la forma, definició i prioritització de les solucions, l'estructura organitzativa dels participants en l'Agenda Local 21, les responsabilitats, les pràctiques i el procediment per desenvolupar el Pla d'Acció.

Els tallers de participació ciutadana són l'organisme de consulta i de participació d'aquelles persones o entitats vinculades directament o indirectament al municipi en el qual es vol desenvolupar una Agenda Local 21 i que volen aportar els seus coneixements o la seva opinió en les diferents etapes de l'Agenda Local 21.

Apart dels tallers existeixen altres formes de participar activament en l'Agenda Local 21, tot i que el taller és la més habitual.

3. FORMES DE PARTICIPACIÓ

Durant la primera fase del procés de revisió del Pla d'acció, per tal de facilitar la redacció de propostes per part de la ciutadania/entitats/organitzacions que per ells eren necessàries pel nou PAAM 2009-2012, es va dissenyar un formulari normalitzat que es va posar a disposició de tots els ciutadans interessats, en català i castellà, a la pàgina web de l'AL21 des Mercadal i a les dependències municipals. Aquest formulari es va trametre per correu a les principals entitats, associacions i organitzacions de tota mena del municipi, amb el format següent:

1. Identificació de la persona o entitat que proposa el projecte					
Nom i llinatges / raó social:			NIF:		
Domicili:		Població:		Codi Postal:	

Telefon:		Fax:		@:		Web:	
Representant:						NIF:	

2. Descripció del projecte	
<i>Títol del projecte:</i>	
<i>Municipi(s) per al(s) quals es proposa:</i>	☐ Alaior ☐ Ciutadella ☐ Es Castell ☐ Es Mercadal ☐ Es Mercadal ☐ Es Mercadal ☐ Es Mercadal ☐ Sant Lluís
<i>Objectius a assolir i beneficis esperats:</i>	
<i>Descripció de les actuacions a realitzar:</i>	
<i>Abast temporal proposat:</i>	☐ 2008 ☐ 2009 ☐ 2010 ☐ 2011
<i>Indicadors o mètriques per valorar el resultat del projecte:</i>	

3. Classificació del projecte	
<i>Temàtica ambiental:</i>	☐ Medi Ambient ☐ Aigua ☐ Educació ☐ Energia ☐ Urbanisme ☐ Mobilitat ☐ Patrimoni ☐ Turisme ☐ Renous ☐ Residus ☐ Acció social ☐ Activitat econòmica ☐ Participació ciutadana
<i>Compromís d'Aalborg:</i>	☐ Governabilitat ☐ Gestió local cap a la sostenibilitat ☐ Béns naturals comuns ☐ Consum i forma de vida responsable ☐ Planificació i disseny urbanístic ☐ Millor mobilitat, reduir el trànsit ☐ Acció local per la salut ☐ Economia local viva i sostenible ☐ Igualtat i justícia social ☐ Del local al global

Els formularis es podien lliurar a les dependències municipals, a l'Oficina d'Atenció Ciutadana del Consell Insular de Menorca o bé es podien enviar al número de fax o a la bústia de correu electrònic indicada.

Amb aquest formulari els ciutadans/entitats/organitzacions han participat directament en la consolidació del nou PAAM 2009-2012. I en els tallers de participació ciutadana es van prioritzar les noves propostes de projectes.

3.1. Taller de participació ciutadana

Com s'ha explicat anteriorment, el taller de participació ciutadana és un organisme de consulta i participació, és un òrgan no vinculant. Té l'objectiu d'estimular, promoure i vehicular la participació ciutadana en el procés d'elaboració i desenvolupament de l'Agenda Local 21 des Mercadal. És a dir, és un espai d'intercanvi d'idees i de compromís amb el procés de desenvolupament sostenible del poble des Mercadal.

El Comitè Insular d'Agenda Local 21 va aprovar els estatuts que legitimen els tallers de participació ciutadana. Aquests estatuts especifiquen la naturalesa, finalitats i funcions del taller, en primer lloc es remarca que el Taller d'Agenda 21 és un òrgan de caràcter consultiu i de participació municipal, independent de qualsevol organisme o administració; en conseqüència, les seves resolucions tindran rang de recomanació per als òrgans de govern municipal. Pel que fa a organització i funcionament, la composició del Taller d'Agenda 21 és la següent:

- 1) un president, triat per majoria simple a la reunió constitutiva, i que exerceixi les funcions de moderador.
- 2) un vice-president, que exercirà les funcions del president en cas de vacant, absència o malaltia d'aquest.
- 3) un secretari, que aixequi acta.

- 4) un secretari adjunt, que assumeixi les funcions de secretari en cas d'absència d'aquest.
- 5) un representant de l'Ajuntament. En cas de ser-ho un càrrec polític, la pèrdua de la seva condició com a regidor de l'equip de govern de l'Ajuntament suposarà la pèrdua de la condició de representant de l'Ajuntament i el nomenament d'un nou representant.
- 6) un representant de cada partit polític que ho sol·liciti.
- 7) un representant de cada una de les associacions o entitats que desitgin o accedeixin a participar.
- 8) un representant de cadascun dels sectors empresarials del municipi que desitgin o accedeixin a participar.
- 9) tots els ciutadans i ciutadans sense limitació de nombre que, a títol personal, manifestin la seva voluntat de participar.
- 10) es podran convidar puntualment a assistir a les reunions persones del municipi o de fora, expertes en determinats temes, amb veu i vot.

L'assistència és oberta, i en cap cas s'ha de negar la participació a ningú que mostri la voluntat de fer-ho. En cas d'haver-hi una assistència prou elevada, i en cas de considerar-ho necessari, es podran formar diferents Grups de Treball, per temes concrets. A cada reunió es durà un registre dels assistents. Tots els assistents tindran veu i vot.

Segons els estatuts, el Taller d'Agenda 21 es reunirà com a mínim cada quatre mesos, i aquesta periodicitat podrà intensificar-se quan la temàtica tractada ho requereixi, a iniciativa d'un terç de qualsevol dels seus membres. As Mercadal, a excepció del període de revisió del PAAM, les convocatòries de Taller han estat trimestrals. En aquesta nova etapa es mantindrà aquesta periodicitat o, si escau, es modificarà amb el consens del Taller.

La presa de decisions es fa per consens, la qual cosa flexibilitza les posicions de partida.

3.2. Altres formes de participació

Apart dels tallers de participació ciutadana, la ciutadania/entitats/organitzacions poden expressar les seves queixes, suggeriments, propostes, etc. per altres vies de participació.

Poden utilitzar el mail de l'Oficina Tècnica de les Agendes Locals 21 de Menorca, agendalocal21@cime.es, per expressar les seves idees. Si és el cas, contestant enquestes que l'Ajuntament promogui per conèixer l'opinió dels ciutadans sobre una o varies temàtiques.

Les escoles del municipi també són un bon lloc des d'on involucrar a les famílies a participar activament en els projectes de l'Agenda Local 21. Els fillets/es poden ser el fil d'unió entre l'adult i les problemàtiques del municipi, per aconseguir treballar conjuntament per la sostenibilitat del poble.

S'ha de destacar però que l'òrgan legitimat de participació ciutadana és el taller, per tant, qualsevol resultat o acció que sorgeixi d'aquestes altres vies de participació han de passar per taller, que serà qui finalment ho aprovarà.

4. DIVULGACIÓ

La pàgina web de les Agendes Locals 21 de Menorca, www.cime.es/al21, serveix com a portal d'informació de l'estat de les agendes i com a font de documentació associada. S'hi pot trobar la Diagnosi Ambiental del municipi, el Pla d'Acció, els indicadors de sostenibilitat, el calendari de tallers, les actes de tots els tallers, presentacions, enquestes i formularis, etc. Des de la pàgina web de l'ajuntament des Mercadal, www.aj-esmercadal.org, també es pot accedir a la web de les Agendes Locals 21 de Menorca.

El correu electrònic agendalocal21@cime.es, també és una via directa de comunicació i participació, es poden fer consultes i propostes directament a l'Oficina Tècnica de les Agendes Locals 21 de Menorca.

Els mitjans de comunicació són una eina molt important per a la divulgació de les accions que es porten a terme des de l'Agenda Local 21 i de com es pot participar activament en les decisions que es prenen sobre els projectes que treballen a favor de la sostenibilitat del municipi. L'Agenda Local 21 ha de ser font de notícia pels mitjans de comunicació.

Les convocatòries dels tallers, apart d'enviar-se directament als participants dels últims tallers i a les associacions i entitats del poble, també es publiquen als diaris de l'illa per poder arribar al màxim de gent possible.